

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет математики, фізики та інформаційних технологій
Кафедра комп'ютерних систем та технологій

Силабус курсу

ВЛ01 ОБРОБКА ТА АНАЛІЗ ДАНИХ ЗАСОБАМИ PYTHON

Обсяг	Загальна кількість кредитів – 3 годин – 90 змістовних модулів – 1
Семестр, рік навчання	5 Семестр, 3 рік навчання
Дні, час, місце	За розкладом
Викладач (-і)	Кудін Олег Олексійович, доцент
Контактний телефон	oleg.alekseevich.kudin@gmail.com
E-mail	oleg.alekseevich.kudin@gmail.com
Робоче місце	Кафедра комп'ютерних систем та технологій, вул. Дворянська, 27
Консультації	Онлайн: (за попередньою домовленістю) 15.00-17.00 по Viber, відеоконференція Google Meet

Комунікації

Спілкування в аудиторії за розкладом. Інші види комунікації: група в Telegram, очна та онлайн консультації за розкладом.

Соціальні мережі: Google Classroom, Viber (за номером телефону)

Аудиторія: за розкладом

Анотація курсу

Предмет вивчення дисципліни: Засоби обробки та аналізу даних мови програмування Python.

Опис курсу

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (18 год.) та лабораторних занять (18 год.), самостійної роботи здобувачів (54 год.).

У процесі вивчення навчальної дисципліни «**Обробка та аналіз даних засобами Python**» використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: розповідь, лекція, пояснення, бесіда, дискусія;
- наочні методи: мультимедійні презентації;

– методи формування практичних умінь та навичок: виконання лабораторних завдань, розроблення та захист презентацій (для самостійних завдань).

Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1

Python – мова програмування для створення програмного забезпечення з обробки і аналізу даних

Тема 1. Вступ. Огляд можливостей мови програмування Python.

Базові відомості про мову програмування Python (вбудовані структури даних, функції, файли). Інтегровані середовища програмування (IDE) на мові Python, Jupyter-блокноти.

Тема 2. Бібліотека Pandas для обробки і аналізу даних.

Базові структури даних бібліотеки Pandas. Основні функції обробки даних бібліотеки Pandas. Зчитування та запис даних засобами бібліотеки Pandas.

Тема 3. Первинна підготовка даних до обробки засобами бібліотеки Pandas.

Засоби обробки відсутніх даних. Засоби перетворення даних. Засоби обробки рядків. Переформатування даних (об'єднання, комбінування).

Тема 4. Засоби обробки масивів бібліотеки NumPy.

Масиви бібліотеки NumPy. Операції між масивами і скалярами. Операції між масивами. Векторні та матричні операції над масивами.

Тема 5. Побудова графіків та візуалізація. Бібліотека Matplotlib.

Побудова двовимірних графіків з використанням бібліотеки Matplotlib. Побудова стовпчастих діаграм з використанням бібліотеки Matplotlib.

Тема 6. Елементи лінійної алгебри. Бібліотеки NumPy та SciPy.

Операції з матрицями. Побудова лінійної апроксимації через n точок. Розв'язання задачі Коші для звичайних диференціальних рівнянь.

Тема 7. Наукові обчислення з використанням пакета SciPy та Pandas

Чисельне інтегрування з використанням бібліотеки SciPy. Побудова лінійних графіків за допомогою бібліотеки Pandas. Побудова стовпчастих діаграм за допомогою бібліотеки Pandas.

Тема 8. Загальні уявлення про символічні обчислення засобами мови Python.

Основи символічних обчислень з використанням бібліотеки SymPy. Алгебраїчні обчислення з використанням бібліотеки SymPy. Вирішення рівнянь з використанням бібліотеки SymPy. Функції матричної алгебри бібліотеки SymPy.

Тема 9. Графічні можливості пакету SymPy.

Побудова графіків однієї змінної за допомогою бібліотеки SymPy. Побудова графіків двох змінних за допомогою бібліотеки SymPy. Побудова графіків областей, заданих нерівностями, за допомогою бібліотеки SymPy.

Тема 10. Спільне використання символічної та чисельної математики

Способи використання можливостей пакету SymPy спільно з іншими пакетами Python. Побудова графіку символічного виразу однієї символічної змінної, а також графіків його першої та другої похідних (приклади 1, 2, 3). Побудова в одному графічному вікні символічного графіку та графіку matplotlib без перетворень виразів. Побудова графіку функції та графіку її сум Тейлора різного порядку.

Перелік рекомендованої літератури

Основна

1. Марченко О.О., Россада Т.В. Актуальні проблеми Data Mining: Навчальний посібник для студентів факультету комп'ютерних наук та кібернетики. – Київ. – 2017. – 150 с.
2. Ланде Д.В., Субач І.Ю., Бояринова Ю.Є. Основи теорії і практики інтелектуального аналізу даних у сфері кібербезпеки: навчальний посібник. – К.: ІСЗЗІ КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2018. — 297 с.
3. [Wes McKinney](#). Python for Data Analysis: Data Wrangling with pandas, NumPy, and Jupyter. - O'Reilly Media – 2022. – 579p.
4. Інтелектуальний аналіз даних та машинне навчання. Частина 1. Базові методи та засоби аналізу даних / Я. В. Іванчук, В. І. Месюра, А. А. Яровий, О. Д. Манжілевський – Вінниця : ВНТУ, 2021. – 69 с.
5. Wes McKinney, Python for Data Analysis, Data Wrangling with pandas, NumPy & Jupyter, <https://wesmckinney.com/book/>

Додаткова література.

1. Програмування числових методів мовою Python: навч. посіб. /А.Ю. Дорошенко, С.Д. Погорілий, Я.Ю. Дорогий, Є.В. Глушко; за ред. А.В.

Анісімова. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2013. – 463 с.

2. Лесна Н. С., Репка В. Б., Шатовська Т. Б. Інтелектуальний аналіз даних / Лесна Н. С., Репка В. Б., Шатовська Т. Б.. -Харків.: ХНУРЕ, 2003. -110 с.

3. Ситник В. Ф., Краснюк М. Т. Інтелектуальний аналіз даних -К...: КНЕУ, 2007. -375 с.

4. Черняк О.І., Захарченко П.В. Інтелектуальний аналіз даних: Підручник. К., 2014. 599 с

5. Гладун Ф.Я., Рогушина Ю.В. Data Mining: пошук знань в даних: підручник. Київ: ТОВ «ВД «АДЕФ-Україна», 2016. 452 с.

6. Путівник мовою програмування Python. <https://pythonguide.rozh2sch.org.ua/>

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Python Documentation contents. <https://docs.python.org/3/contents.html>
2. <http://nbuv.gov.ua/> - Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського;
3. <http://www.dnrb.gov.ua/> - Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського;
4. <http://onu.edu.ua/>- Сайт бібліотеки ОНУ імені І.І. Мечникова;
5. <http://odnb.odessa.ua/> - Сайт Одеської національної наукової бібліотеки.

Оцінювання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи контролю навчальних досягнень студентів: усне опитування, захист лабораторних робіт, поточне опитування.

Поточне опитування здійснюється в усній формі після завершення вивчення навчального матеріалу кожної теми

Види навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість завдань	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1. Python – мова програмування для створення програмного забезпечення з обробки і аналізу даних			
Виконання і захист лабораторних робіт	10	10	100

Усього за змістовим модулем 1			100
Підсумкова сума балів			100

Нарахування балів за відвідування лекційних і лабораторних занять не передбачається. Нарахування бонусних балів не передбачається.

Підсумковий контроль за дисципліною – залік.

Політика курсу

Політика щодо дедлайнів та перескладання: усі самостійні завдання і лабораторні роботи мають бути здані і захищені не пізніше передостаннього заняття. У разі порушення термінів здачі і захисту лабораторних робіт і самостійних завдань, кількість балів за їх виконання зменшується. Складання і перескладання заліку здійснюється відповідно до Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. Політика щодо академічної доброчесності: Здобувач вищої освіти та лектор повинні дотримуватися академічної доброчесності згідно Кодексу академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf>

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання самостійних завдань, тестувань за змістовими модулями, іспиту;

- повторне проходження оцінювання самостійних завдань, лабораторних робіт, заліку;

- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, тестування за змістовими модулями);

– повторне проходження відповідного освітнього компоненту освітньої програми.

Політика щодо відвідування та запізнь: відвідування лабораторних занять є обов'язковим, лекцій – бажаним, запізнь уникати.

Мобільні пристрої: використання комп'ютеру, планшету або іншого пристрою необхідне під час лабораторного заняття.

Поведінка в аудиторії: творча, ділова, доброзичлива атмосфера.